

ΘΕΜΑ Α1

- A1.** α) Φροντιστήριο της Τραπεζούντας: « Το Φροντιστήριο... εθνικής τους συνείδησης» σελ. σχ. βιβλίου 248.
β) Κοινοβουλευτική ομάδα των Ιαπώνων: « Το μοναδικό νέο πολιτικό στοιχείο... 1908» σελ. σχ. βιβλίου 86.
γ) Εθνικόν Κομιτάτον: «Μέσα στην Εθνοσυνέλευση 1862-1864, είχαν μικρότερη απήχηση άλλοι πολιτικοί σχηματισμοί... αυτοκρατορία» σελ. σχ. Βιβλίου 77.

ΘΕΜΑ Α2

- α) Σωστό
β) Λάθος
γ) Λάθος
δ) Σωστό
ε) Σωστό

ΘΕΜΑ Β1

- «Το τρικουπικό κόμμα... δικτύου της χώρας» σελ. 80.
«Ο Τρικούπης... κόστος», «Στα εδάφη της Θεσσαλίας... μεγαλογαιοκτήμονες» σελ. 81.
«Για την υλοποίηση... επενδύσεις» σελ. 80.

ΘΕΜΑ Β2

- α) «Για την αποκατάσταση των προσφύγων η ΕΑΠ έλαβε υπόψη ως παράμετρο τις αντικειμενικές συνθήκες. Η ΕΑΠ διέκρινε... προλεταριάτου» σχολικό βιβλίο σελ.154.
β) «Εξάλλου δόθηκε προτεραιότητα... περιοχές» σχολικό βιβλίο σελ. 154.

ΘΕΜΑ Γ1

Κατά το πρώτο διάστημα της άφιξης των προσφύγων στην Ελλάδα μετά τη Μικρασιατική καταστροφή, το κράτος αντιμετώπισε με τα μέσα που διέθετε τις πρώτες στοιχειώδεις και πιεστικές ανάγκες των προσφύγων: διατροφή, προσωρινή στέγαση, ιατρική περίθαλψη... ανάγκες σελ. 148 σχ. βιβλίου.

Συμπληρωματικά το κείμενο Γ τονίζει ότι μετά το διωγμό των χριστιανών από την Μικρά Ασία οι συνθήκες μεταφοράς τους στο Πειραιά ή στη Θεσσαλονίκη ήταν άθλιες. Τους πρώτους μήνες κατά τη διαμονή τους σε προσωρινά καταλύματα σε υ-

παίθριους χώρους σημαντική ήταν η προσφορά εθελοντών σε τρόφιμα και κλινοσκεπάσματα μέχρι να ορθοποδήσουν. Παράλληλα η εθελοντική δράση των γηγενών διαφαίνεται στα κείμενα Α και Β, οι οποίοι βοήθησαν διαθέτοντας στέγαση και είδη πρώτης ανάγκης. «Με την άφιξη των προσφύγων... υπόγεια» σελ. σχ. βιβλίου 148-149. Αυτή η πληροφορία επιβεβαιώνεται από το κείμενο Α σύμφωνα με το οποίο το Φθινόπωρο του 1922 στην Αθήνα και στον Πειραιά πολλοί δημόσιοι χώροι, όπως πλατείες, δρόμοι, δημόσιες υπηρεσίες κ.α. είχαν κατακλυστεί από πρόσφυγες. Μάλιστα από το Σεπτέμβριο του 1922 χρησιμοποιήθηκαν για τη στέγαση τους ακόμα και διάδρομοι ξενοδοχείων. Αξίζει να σημειωθεί ότι εκκλησίες και αρχαίοι ναοί είχαν «πλημμυρίσει» από πρόσφυγες σύμφωνα με τα κείμενα Β και Γ. Μέχρι το Δεκέμβριο του 1922 σύμφωνα με πληροφορίες του δημάρχου Αθήνας, 70.000 πρόσφυγες κατοικούσαν σε 130 πρόχειρα καταλύματα και η δημοτική αρχή φρόντισε για τη διαμόρφωση και τη καθαριότητα των χώρων αυτών.

Επιπλέον, επιτάχθηκαν άδεια σπίτια σε όλη την επικράτεια. Καταλήφθηκαν ακόμη και κατοικούμενοι χώροι, οι ένοικοι των οποίων μοιράστηκαν την κατοικία τους με τους πρόσφυγες. Παραδείγματα αυτής της προσφοράς παρουσιάζονται στα κείμενα Α και Β. Ενδεικτικά σύμφωνα με το κείμενο Α η οικογένεια Ακερμανίδη, της οποία το ένα μέλος ήταν νεογέννητο, στεγάστηκε σε κοτέτσι που παραχωρήθηκε από μια γυναίκα που διέμενε σε συνοικία κάτω από την Ακρόπολη. Επιπλέον, σύμφωνα με την μαρτυρία της Φιλώς Χαϊδεμένου η ίδια με την οικογένειά της μετά από μια δύσκολη διανυκτέρευση στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου κατέφυγαν σε συγγενικό σπίτι. Εκεί οι ενοικιαστές παρά τη φτώχεια του και τις δύσκολες συνθήκες διαβίωσής τους, τους υποδέχτηκαν και τους φρόντισαν προσωρινά. Επομένως γίνεται φανερό ότι τόσο η κρατική μέριμνα όσο και η εθελοντική δράση ήταν ιδιαίτερα σημαντικές στην αντιμετώπιση των πρώτων αναγκών των Μικρασιατών προσφύγων.

ΘΕΜΑ Δ1.

α. Μετά τη διάσταση απόψεων μεταξύ Βενιζέλου και Πρίγκιπα Γεωργίου για το θέμα της διαχείρισης του εθνικού ζητήματος της ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα η κρίση κορυφώθηκε στις 18 Μαρτίου 1901 ... «Γεννηθήτω φως» σχολικό βιβλίο σελ. 209. Συμπληρωματικά το κείμενο Α παραθέτει την αντίδραση του Βενιζέλου μετά την απόλυσή του από τον Ύπατο Αρμοστή Γεώργιο. Μέσω της εφημερίδας «Κήρυξ» των Χανίων ο Βενιζέλος αποσαφηνίζει τη στάση του και δίνει απάντηση στις κατηγορίες του αθηναϊκού τύπου. Επιπλέον, ο Βενιζέλος σε αυτόγραφο σημείωμά του θεωρεί την πράξη της απόλυσής του ως μία ενέργεια του Πρίγκιπα να του επιρρίψει ευθύνες και να τον χρησιμοποιήσει ως εξιλαστήριο θύμα εξαιτίας της δικής του αδυναμίας και ολιγωρίας στο Κρητικό ζήτημα («Ο πρίγκηψ ... αποδιοπομπαίος τράγος»). «Ο Γεώργιος ακολούθησε πολιτική αδιαλλαξίας ... αντιπολίτευσης» σχολικό βιβλίο σελ. 209-210. «Κάτω από τις συνθήκες αυτές ... ναυάγησαν» σχολικό βιβλίο σελ. 210. Τα παραπάνω επιβεβαιώνονται από το Κείμενο Β καθώς η αδύναμη στάση του Ύπατου Αρμοστή στο θέμα της ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα επιτάχυνε τη σύσταση της Ηνωμένης Αντιπολίτευσης. Έτσι, ο Βενιζέλος, όντας περιθωριοποιημένος πολιτικά, μετά την απόλυσή του προσπάθησε και πέτυχε να συγκεντρώσει γύρω του δυνάμεις που εναντιώνονταν στην πολιτική του Γεωργίου. Ο Πρίγκιπας αντίθετα διατηρούσε μία αδιάλλακτη στάση και υπέθαλπε κάθε προσπάθεια ενότητας του κρητικού λαού. «Γύρω από τον Βενιζέλο ... Πρίγκιπα» σχολικό βιβλίο σελ. 210.

β. «Στο τέλος του 1904... Κρητικής Πολιτείας» σχολικό βιβλίο σελ. 210. Το Κείμενο Γ αποτελεί την προκήρυξη της αντιπολίτευσης η οποία λαμβάνει χώρα στα Χανιά την 26^η Φεβρουαρίου 1905 και περιέχει τις αποφάσεις των μελών της Ηνωμένης Αντιπολίτευσης, με άμεσο στόχο να υλοποιηθεί το εθνικό πρόγραμμα. Οι αποφάσεις αφορούσαν ως πρώτιστο στόχο την ένωση του νησιού με την Ελλάδα, ο οποίος, αν δεν υλοποιούνταν, η αντιπολίτευση επιθυμούσε την ενιαία πολιτική κατάσταση Ελλάδας και Κρήτης. Ως τρίτος στόχος, σε περίπτωση μη υλοποίησης των προηγούμενων, θέτουν την αναθεώρηση του υπάρχοντος συντάγματος με βάση το πρότυπο του ελληνικού, για να απαλλαχθεί η Κρήτη από την αυταρχική και δεσποτική συμπεριφορά του Πρίγκιπα. Με αποφασιστικό και αυστηρό ύφος η αντιπολίτευση διακήρυξε την υλοποίηση των παραπάνω στόχων ακόμα και με ένοπλα μέσα. Ξεκαθαρίζουν ότι δεν αποζητούν καμία «προσωπική μεταβολή» και αρνούνται ως κυβερνήτη οποιονδήποτε μη Έλληνα. Σε αντίθετη περίπτωση θα το πολεμήσουν με κάθε δύναμη ακόμα και με τα όπλα. Η προκήρυξη αυτή είναι το πρώτο επίσημο επαναστατικό κείμενο, το προμήνυμα της επανάστασης του Θερίσου, η οποία ξεκίνησε αιφνιδιαστικά στις 10 Μαρτίου 1905.

ΟΡΟΣΗΜΟ